

PRAVO NA KROV NAD GLAVOM

SVE češća i brutalnija prinudna iseljenja širom Srbije polako postaju najprepoznatljivije lice kapitalizma u Srbiji. Na terenu im se suprotstavljaju Združena akcija Krov nad glavom i Kolektivna odbrana stanara, grupacije koje organizuju i podstiču solidarnu zaštitu ugroženih. Put do sistemskog rešenja koje će otkloniti uzroke izbacivanja ljudi na ulicu tražiće znatno širu društvenu diskusiju od one koja se trenutno vodi u Srbiji, i zato danas počinjemo seriju razgovora sa onima koji žive u svakodnevnom strahu od izvršitelja.

Podčinjavanje privrede interesima kapitala je svakako ključni uzrok siromaštva i dužničkog ropstva. Radnici-poverioci Jugoremedije i dalje mu se opiru.

Učitelj neznalica

PORODICA Miroslava Kruške je jedna od izbegličkih porodica koje od 2008. godine žive u garsonjerama bivšeg samačkog hotela Hidrotehnike u Ustaničkoj 244g, koje su od 2004. godine u vlasništvu Komesarijata za izbeglice. Komesarijat je krajem novembra prošle godine pokrenuo prinudna iseljenja ovih porodica, jer je njihove domove putem konkursa dodelio drugim izbeglicama, bez ikakvog alternativnog rešenja za one koje istovremeno hoće da iseli.

Pojedinačna iseljenja iz Ustaničke 244g su bila zakazana za svaki radni dan od 27. novembra do 25. decembra. Suprostavili su im se aktivisti Združene akcije Krov nad glavom i Kolektivne odbrane stanara, koji su zajedno sa ugroženim porodicama četiri dana blokirali ulaz u Ustaničku 244g, kako bi sprečili izvršitelje i policiju da sprovedu iseljenja. Drama u Ustaničkoj je još prvog dana izazvala veliki publicitet, a sve veće interesovanje javnosti i svakodnevna upornost solidarne podrške doveli su do toga da Komesarijat 1. decembra odustane od izbacivanja izbeglica na ulicu i prihvati da pregovara o adekvatnim alternativnim rešenjima za svaku od ugroženih porodica. Ili je bar tako rekao pred televizijskim kamerama prilikom obilaska porodice u Ustaničkoj 1. decembra.

Komesarijat je krajem decembra ipak najavio „novi krug iseljenja“ u januaru, i praktično odustao od traganja za alternativnim smeštajem porodica koje iseljava. Sa Miroslavom Kruškom, izbeglicom iz Hrvatske, razgovarali smo o tome kako izgleda život pod opsadom i pretjnom da će oni i porodica biti izbačeni na ulicu, ko ih progoni i zbog čega?

Miroslav Kruška: Iseljava nas Komesarijat za izbeglice zato što smo mi ovamo ušli, oni kažu, „bespravno“, objašnjava naš sagovornik. A mi smo u suštini ušli sa njihovom prećutnom saglasnošću još za vreme Koštuničine Vlade, jer nismo imali gde da živimo, a ovi stanovi su namenjeni izbeglicama. Znači, ti stanovi su bili prazni pre nas od 2004. godine, a mi smo ušli u martu 2008. Mi smo tu dakle deset godina i niko za te stanove tih deset godina ne brine. Da nismo mi ušli, oni bi sve vreme do sad bili prazni. Zgrada ispod nas isto je završena 2005, ili 2006. godine, i ti stanovi su isto prazni od tada, i prazni su do dan-danas. Znači, Komesarijat plaća obezbeđenje, plaća sve i čuvaju se stanovi ne znam za račun koga.

Komesarijat odlučuje o svemu, i da useli izbeglice i da ih izbací?

Da, oni donose odluku da nas koji tu živimo iseljavaju, a druge izbeglice će useliti. Pritom, oni u ove stanove hoće da usele na primer svoju pravnicu, koja je nas već izbacivala kad smo dobili prvo iseljenje. Znači, ona treba nas da iseli i da dobije tu stan. Izbeglica iz Zvornika... Koji nikad nije bio pod ratnim dejstvima.

Koliko dugo već živite pod pretjnom iseljenja?

Mi smo prvi put dobili to rešenje o iseljenju mislim 2011. godine. Tad nas je ta pravnica iseljavala. I onda je grad rešio da nam dozvoli da ostanemo do okončanja konkursa za podelu ovih stanova, i dao nam pravo da i mi konkuršemo. Međutim, na tom konkursu, koji je bio 2014. i trajao skoro četiri godine od nas niko nije dobio stan. Kako može konkurs trajati četiri godine? Koliko će ljudi umreti, koliko se

novce dece roditi, ko se odselio... Znači nemaju nikakav uvid od 2014. do 2018. šta se dešavalo niti to njih zanima. Oni samo idu po stanju koje je bilo kad se konkurisalo, ti si tad predao papire i to je to. Čak nisu dali ni dopunu dokumenata. Ja sam hteo dopuniti, jer je majka došla da živi sa mnom, i nisam mogao. Dete se rodilo, ne može... A onaj ko umre, ostaje na konkursu, što je vrlo zanimljivo. Oni ne daju da se promene dokumenta, da se vidi realno stanje. Jer sad je od tog konkursa realno stanje verovatno drugačije.

Kada je konkurs konačno završen vi ste dobili nalog da se iselite.

Jesmo. Preko opštine smo dobili, nema sudskog naloga. Kad bi išli preko suda bilo bi sasvim drugačije, jer bi onda puno toga isplivalo i Komesarijat bi morao da prizna ono što inače izbegavaju da priznaju kako su došli do ovih stanova i kako su ih podelili. Da bi to sve zataškali oni vrše pritisak na opštinu da bi opština nas iselila kao da smo kriminalci koji su se uselili u njihove stanove. Kao da i mi nismo izbeglice.

I kako je izgledalo to iseljenje u novembru prošle godine? Kako ste se branili, kako su komšije reagovalе?

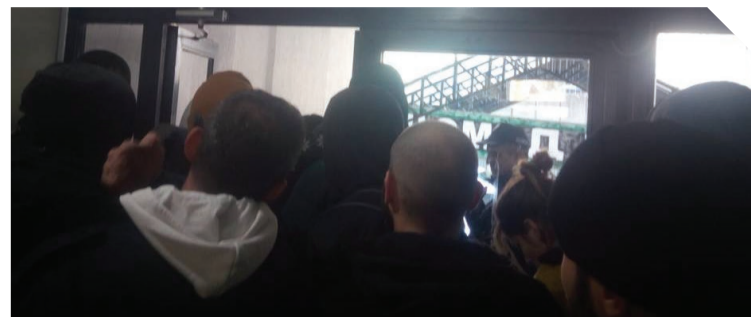
Pa, mi smo se solidarisali svi koliko smo mogli. Prvi dan je došla i policija, i opštinski izvršitelji, i ljudi iz Komesarijata. Komesarijat objavio u medijima da smo mi zauzeli tuđe stanove i da imamo kuće tamo negde, pa nas izbacuju da bi uselili izbeglice, ne pominju da smo i mi izbeglice. Policija i izvršitelji ne znaju ništa, samo rade po nalogu, a ovi iz Komesarijata kad god njih nešto pitamo, ni oni ne znaju ništa. A u stvari sve znaju u kakvoj smo situaciji i da nemamo gde. Prvi dan su išli silom da nas izbace na ulicu pa su se okupili ljudi da nas podrže, došli su i mediji i to smo odbili. Četiri dana su svi ulazi u zgradu bili blokirani. Nisu nas uspeli iseliti, policija nije išla nasilno i onda smo jednostavno krenuli u neke razgovore. E, pošto nisu uspeli silom onda smo krenuli u razgovore. Međutim, ni ti razgovori ne teku kao što bi trebalo da teku. Mi smo sa naše strane odmah prihvatili da odblokiramo ulaz u zgradu da bi ljudi koji su dobili stanove koji su prazni mogli da se usele, jer nisu svi stanovi zauzeti i mi smo dali ljudima da uđu u te prazne stanove. Ali posle toga sa Komesarijatom sa pregovorima faktički stojimo. Na jednom sastanku kažu jedno, posle to više ne važi, ili nema ovoga, ili nema onoga... Oni ovo ne žele da reše, da nam nešto ponude, da kažu: „E, smestićemo vas sad negde drugo jer ne može tu.“ Nego jednostavno izadite. A gde? Jer imamo kuda, otišli bi već sami, ne bi nas trebalo isterivati. Ja već imam tri konkursa za sobom. Ja sam konkurisao i u gradu, i na još jednom konkursu iz 2010, ili 2011. godine za neke stanove. Taj konkurs još nisu ni počeli rešavati, uopšte ih ne zanima, vuče se već deset godina. Kakav je to konkurs? Poenta je da se nastave ti razgovori koje smo počeli, da se nađe rešenje za ljude, a ne da nas izbacuju na ulicu. Neko rešenje uvek postoji ako je neko zainteresovan da ga nađe. Ako nije, onda ćemo opet doći u istu situaciju kao što je bila u novembru, opet će pozvati policiju i mi ćemo opet da se branimo.

Kako ste se vi osećali taj prvi dan kad je došla policija?

Pa, jaderno, svi smo se mi osećali jaderno. Od prvog dana kad su došli da

za samoobrazovanje

Rilten
uciteljneznalica.org društvena pitanja

Imenovati TO ratom

ŽIVOT POD OPSADOM MIROSLAV

nas obaveste, kad su lepili po vratima naloge da se selimo, maltene nam to nisu radili ni u Hrvatskoj da ti nalepe na vrata, a ne daju ti u ruku. To su Švabe radile kad su obeležavale Židove. E, tako i oni nas. Kao obavешten si... Zalepe ti papir na vrata i kao obavешten si. E, onda možeš misliti kako se osećaš.

Za koji dan ste vi bili zakazani?

Ja sam bio za 15. decembar. Onda se krenulo u te pregovore i stalo sa iseljenjem pre nego što sam ja stigao na red, nisu pokušali nasilno iseljavanje. Posle smo išli na pregovore dokle god je Komesarijat hteo da razgovara, da se nešto reši da nas ne izbacuju na ulicu. Ali onda je Komesarijat ponovo počeo da priča: „E, ima 250 kvadrata, ona ima dva stana...“ Čekaj, pa mi ne štitiš ono ko ima, ne treba štitiš ono ko ima, ako ima tamo negde kuću da mora dobiti smeštaj, ali hajde da rešimo one što nemaju. E, za to Komesarijat nema odgovor. A i kad su počeli razgovori, svako jutro do 25. decembra, kad je bilo zakazano poslednje iseljenje, nastavili su da dolaze dole

ispred zgrade, i policija, i opštinari i Komesarijat. Potpišu zapisnike i odu. To su mogli potpisati i u opštini u suštini.

Jeste li razgovarali sa njima?

Jesmo, pričali smo, oni kažu da rade svoj posao, da mi na kraju moramo izaći. Bojim se da će se ovo ovako sve vući do trećeg, četvrtog meseca, i da će onda opet krenuti nasilno, da neće ništa pokušati rešiti za nas.

Živite sami, ili imate porodicu?

Sa porodicom, ima nas petoro.

Ima li male dece?

Da.

Kako su oni podneli? Kako ste im objasnili šta se događa?

Pa, kod mene još nisu dolazili na vrata, nisu lupali... Život nam se promenio u smislu da svaki dan iščekujemo šta će sledeće javiti. Nemamo više nikakvu sigurnost, nemamo ništa. Mogu sutra da dođu ponovo. Ne smemo nigde da odemo, može se desiti kad se vratimo da su nas iselili. Psihički je napeto, i uvek je prisutna nervoza i tako. Tрпиš, šta ćeš, nemaš kud. Niko od nas nije tu ušao zato što je imao negde nešto. Za deset godina se ništa nije promenilo, stalno imamo isti problem. Ja sam izbeglica od 1991. Iz Zapadne Slavonije otišao na Baniju, iz Banije došao ovamo, u Srbiju.

Kako ste živeli u tom period, devedesetih?

Pa, tu kad smo došli, iznajmljivali smo jednu sobu od 15 kvadrata i živeli u tome. I onda smo se ovde skućili malo i sad nas opet teraju sve ispočetka. Jer Komesarijat ima stanove, ja znam da ima. Nije njima nemoguće da nama nađu drugi smeštaj, nego oni to jednostavno neće da rešavaju. U Veljka Vlahovića ima stanova Komesarijata koji su na konkursu već jedno četiri godine i taj konkurs ko zna kada će se završiti. On će biti još možda četiri godine, pa za osam godina da ga počnu razmatrati.

U toj zgradi su navodno zidovi popucali?

Ne znam, nisam bio, ne mogu reći ništa. Pa, opet bi neko trebalo da odgovara šta je kupio. I za ovo gde mi živimo treba neko odgovarati šta je kupio, šta je kupio ove stanove za izbeglice, za familije. Ovi stanovi su za samce. Praktično, ovo je bivši samački hotel gde su spojene u nekim stanovima dve sobe, u nekim jedna, i tu ugrađeno kupatilo i toalet i ostalo. A terase su dozidane samo. To bi isto trebalo neko da odgovara šta je kupio uopšte za izbeglice ako ćemo o tome. Ja sam već jedanput njih pitao jesu li to možda rešili stambeno sve izbegličke familije, pa im ostali samo samci, kad su kupili garsonjere. Ovo nije ni garsonjera u suštini, ovo je soba. A oni ovo vode kao jednosoban, a dve prostorije su im dvosoban stan. Ne može me niko ubediti da je garsonjera primerena da u njoj živi petočlana porodica.

Šta očekujete ubuduće, vidite li rešenje na pomolu?

Mi ćemo sigurno pokušati još koji put otići u Komesarijat da nastavimo razgovore i da tražimo da ovo reše. Mislim da oni jednostavno sad hoće da prođe period i da nam ponude recimo smeštaj u kasarni Obrenovac, za koji znaju da ne možemo prihvatiti, ali hoće da imaju izgovor: „Mi smo njima nudili ovo, oni neće i sad hajde da ih izbacimo van, na ulicu!“ Problem je što više nijedan izbeglički centar ne postoji, ali neko rešenje se mora naći. Ulica nije rešenje.

o Razgovor vodio Zoran Dimitrijević

STEČAJNI UPRAVNIK PONOVO PRODAJE JUGOREMEDIJU NA ŠTETU POVERILACA

OKTOBRA prošle godine sud u Zrenjaninu je zbog protesta poverilaca Jugoremedije i javnosti otkazao prevarnu prodaju zrenjaninske fabrike lekova koju je organizovao stečajni upravnik. Jugoremedija je prema planu stečajnog upravnika trebalo da se proda bez dozvola za proizvodnju i promet 22 preparata, koje je uzurpirao bivši zakupac Union-medic. Iako postuak za vraćanje uzurpirane intelektualne svojine Jugoremedije još uvek nije okončan, stečajni upravnik ponovo planira prodaju, ovoga puta u dogovoru sa Ministarstvom privrede.

Stečajni upravnik je obavestio Odbor poverilaca da se Ministarstvo privrede proteklih meseci angažovalo na nalaženju novog kupca za fabriku, a prodaja se navodno zakazuje zato što je kupac pronađen. Država se čak i obavezala da će nakon što proda Jugoremediju bez intelektualne svojine, omogućiti novom vlasniku da brzo povrti uzurpirane dozvole za proizvodnju i promet lekova i krene sa radom. Ukoliko se najavljeni scenario zaista realizuje biće to otvorena i besramna pljačka poverilaca u korist privilegovanog kupca. Pritom posebno napominjemo da je stečajni upravnik u Obaveštenju o nameri, planu, načinu i rokovima prodaje imovine naveo da se prodaja sprovodi UZ SAGLASNOST ODBORA POVERILACA, što je potpuna neistina. Stav Odbora je sve vreme bio jasan – protivimo se prodaji Jugoremedije pre nego što joj se vrati uzurpirana intelektualna imovina. Nema tog akta Odbora poverilaca koji stečajni upravnik mogao da „protumači“ kao saglasnost sa ponovnim pokušajem prodaje Jugoremedije u bescenje.

Privilegovanje kupca na štetu poverilaca nije jedini problem ove prodaje. Naime, podsećamo javnost da je između odlaska Jugoremedije u stečaj decembra 2012. godine, i njenog bankrota novembra 2016. godine, skoro pune četiri godine postojala šansa za reorganizaciju fabrike i nastavak proizvodnje, i da su predstavnici poverilaca nebrojeno puta predlagali Vladi, nadležnim ministarstvima i Agenciji za privatizaciju dok je još postojala, da se angažuju na traženju partnera za reorganizaciju. Sve državne institucije su četiri godine uporno odbijale da podrže reorganizaciju i Jugoremedije je otišla u bankrot.

U oktobru prošle godine smo sprečili prodaju jer je bila očigledno nameštena za Union-medic, na štetu poverilaca. Jedina razlika u odnosu na prodaju koja se sada najavljuje, je to što u oštećenju poverilaca i pljački njene intelektualne svojine sada saučestvuje i Ministarstvo privrede. Poverioci neće dozvoliti da ponovo budu opljačkani.

U Zrenjaninu, 23. januara 2018. godine

o Odbor poverilaca Jugoremedije, predsednik Vladimir Pecikoza

Izdavač:
Učitelj neznalica i njegovi komiteti
Uredništvo:
Vahida Ramujkić, Noa Treister,
Vladimir Novaković, Ivan
Velsavljević, Ivan Zlatić
Dizajn i prelom:
Matija Medenica

donator:

Švedska
Sverige

partneri:

Imenovati
TO
ratom

Savez za radničko društvo